

rent Clementære. Disse sidste Udtalelser ere selvfølgelig alene fra det 2det Medlem for 9de Kreds og ikke fra Finansministeren.

Ordføreren: Mellem den Sum, jeg foreleden opgav som den, Skolefondene kom til at udrede til Alderstillaag, og den, som den høitærede Finansminister nu nylig opgav, er der en lille Forskjel. Forskjellen fremkommer derved, at Finansministeren først har fradraget de Skolelærerembeder, som ikke komme i Betragtning ved Alderstillaagene's Uddeling, fordi de ere paa 2,000 Kr. eller derover, og jeg erkjender fuldstændig, at hans Tal ere rigtige; men jeg skal gjøre opmærksom paa, at der rimeligvis er et endnu større Antal at fradrage det Tal af 3,200, idet der paa Landet alene er 218 Andenlærerembeder, men deraf vil utvivlsomt være en Del — jeg tør ikke sige hvor mange, men lad os sige Halvdelen, — der rimeligvis ogsaa vil være at fradrage. Saaledes vil det Antal Lærere, mellem hvilke Alderstillaag blive at fordele, synke ned til omtrent 3,000, og altsaa blive omtrent det Samme, som de ere nu. Udtalelserne af den høitærede 2den Landssthingsmand for 9de Kreds (Strup) om Forskolerne skal jeg ikke paa nogen Maade modsig; jeg haaber og ønsker, at man paa mange Steder vil kunne hjælpe sig paa den nævnte Maade, men jeg tror ikke, at det høitærede Medlem er berettiget til at antage, at man paa alle Steder vil hjælpe sig paa den Maade. Jeg tror saaledes, at der vil findes ikke saa Steder, hvor man haade vil sævne Personer, der ere skikkede til at undervise de smaa Børn, og Lokaler, og man vil da der være i Forlegenhed, hvis man ikke kalder en Lærer til at besørge denne Undervisning og skaffer et brugbarere Lokale tilstede. Det vil jo i Meget komme an paa den Forstand, den Økonomi og Interesse for Sagen, der findes hos vedkommende Sognebestyrelse. Jeg ønsker, at Kommunen maa saa billig som mulig kunne indrette sine Skoler; jeg giver det høitærede Medlem fuldstændig Ret i, at de ville kunne gjøre mere Nytte som smaa end som store; men man kan ikke forudsætte, at Kommunerne alle Begne ville hjælpe sig saaledes, som han antager.

H. Masmussen: Et af de Punkter, som jeg har gjort mig megen Umage for at komme til Klarhed over, er Udgifterne til Forskolen. Skjøndt jeg ikke billiger Lovudkastet, har jeg dog, saa godt jeg har kunnet følge med, stræbt at sætte mig ind i, hvad der bliver forlangt i Økonomisk Henseende. Derfor nu Finansministeren blev den, der kom til at bestemme, hvorledes Forskolen skulde indrettes, saa vilde der for mit Vedkommende bortfalde store Betænkkeligheder. Men jeg tror, at vi kunne være aldeles firkte paa, at det Tilsyn, som Staten indretter, og som ogsaa skal have Tilsyn med disse Bogeskoler, vil stille For-

dringer til den Undervisning, som skal foregaa i disse Bogeskoler, i en anderledes Grad, end den høitærede Finansminister antager. Vi kunne være fuldstændig overtydede om, at saa snart Kommunernes Bestyrelser indrette den Slags Skoler, og Tilsynet kommer for at se til, vil der snart begynde at reises Klage over, at den Undervisning, som foregaa i disse Skoler, er meget utilstrækkelig; man vil meget snart glemme, at det er Smaabørn, Børn paa en 8 Aar, man vil begynde med Examinere og forlange Andet, end hvad der virkelig bør forlanges af disse Børn. Dette vil gjøre, at der snart vil blive klaget over, og det meget alvorligt, over Kommuneraadene, hvorved de tvinges til at opføre særlige Skolebygninger og tvinges til at antage og lønne Lærere ved disse Forskoler, ikke paa den simple og billige Maade, som den ærede Minister talte om, men tilnærmelsesvis ganske paa samme Maade som ved Kommuneskolerne. Forskolerne ville nemlig blive opfattede som en Del af de offentlige Skoler, hvilket de jo ogsaa ere, naar Skoletvangen ikke affkaffes. Hvis den ærede Finansminister havde tilspøjet, at Børn under 9 Aars Alderen skulde være fritagne for Skoletvang, saa kunde vi muligvis have Sikkerhed for, at Kommunerne ikke dreves ind paa de Bekostninger, som disse Skoler utvivlsomt ville føre til. Jeg kan ikke slaa mig til Raads med, at disse Skoler ingen storartede Udgifter ville bringe. Selv har jeg ikke kunnet danne mig nogen Overbevisning derom, og den Æneste, der i saa Henseende har turdet udtale sin Mening, er en af de Provster, der have indsendt Oplysningen. Han nævner et Tal af 4 til 5 Millioner Kr. (Munterhed), det er ikke Noget at le af, det er en Udtalelse af en Mand, som har Forstand paa disse Ting. Sikker er det, at den Provst, som jeg har omtalt, er den Æneste, der har turdet nævne et Tal, og han har nævnt 4 à 5 Mill. Kroner, og det kan ikke nytte, om vi have en nok saa afvigende Mening fra denne Mand's Mening, naar der ingen Anden er, som tør paatage sig at udtale en Mening. Komme vi til det Resultat, som jeg mener, at denne Lov vil føre til, nemlig at vi omtrent ville faae 1 Forskole for hver Kommuneskole, saa turde det være, at denne Mand's Mening blev Hensyn til de 4 à 5 Mill. Kr. ikke vil blive saa meget urigtig endda. Jeg veed nu ikke, om jeg har forstaaet Undringsforlaget under Nr. 15 urigtig, hvor der staar: „Til Udgifter, som vedkomme denne Lovs Gjemmemførelse, navnlig til Opvættelse og Opretholdelse af Forskoler“. Jeg veed nemlig ikke ret, om dette Ord „Opretholdelse“ skal sigte blot til Skolebygningen eller ogsaa til Skoleundervisningen; thi det er dog ganske sikkert, at til Opretholdelsen af en Skole fordres der Undervisning. Derfor det skal forstaaes saaledes, og Skoleraadet skal være berettiget til at give Kommunen Halvdelen af, hvad disse Forskoler